

Байтуугъанланы Исмаил

Танг белгиси

Назмула

Нальчик
2022

Бейтуганов И. Р.

Рассвет: Стихотворения. – Нальчик: библиотека журнала «Минги-Тау», 2022. – 92 с.

Книга избранных поэтических произведений балкарского поэта и писателя, члена Союза писателей России, члена Союза журналистов России Исмаила Бейтуганова.

© Бейтуганов И. Р., 2022

© «Минги-Тау» журналны китапханасы, 2022

Жаш поэт Байтуугъанланы Расулну жашы Исмаил, уллу Къайсынны жерлеши, умут этдирген назмучуду. Ол малкъар поэзияны жолун жарытхан чырахтанны игилерибизге тийишлисича элтирикди деп ышанама.

Мусукаланы Сакинат,
КъМР-ни културасыны сыйлы къуллукъчусу.

ЧЕГЕМИМ

Чегем элим –
Туугъан жерим!
Ариуса сен!
Жаннетсе сен!

Хауанг – татлы,
Тёшюнг – атлы!
Къаялагъа
Къушла къона.

Кёгюнг – жууукъ,
Агъа суучукъ –
Бийикледен
Жырлай келген.

Ариу атлы,
Сенден татлы
Мен кёрмедим
Не билмедим.

Сенден алып
Жюрек жарыкъ,
Тёбен Чегем,
Жашайма мен.

ОТ ЖАГЪАМ

Зауукълума ата юйюмде,
Жылы, жарыкъ, хар не да иги.
Къарнашла – керек кюнюмде,
Бирге тюзеле къадар тиги.

* * *

Мени кылай ары атсала да,
Кыайтырма санга.
Жолла узакыгъа чакырсала да,
Кыайтырма санга.

Туугъан жерим, мени таулу жерим –
Эм ариуу жерни!
Чегем элим, атам туугъан элим –
Ёхтемлигим мени.

ТАУЛУЛА

Тау эллери кёкге жете,
Жашайдыла таулула.
Намыслары таудан ёте,
Аланладыла ала.

Ташдан суу чыгъаргъанла,
Кёпю билген асылла.
Намысха сый салгъанла,
Той къазанла асыла.

Хар къарты да басымлы,
Иги, аман билгенле,
Аладыла къонакъла,
Тюбегенча бийлеге.

Сый билген, жомакъ тизген,
Иш кёллюле, таукелле!
Аллай тапмазса, излеп,
Жигердиле иш этиуде.

Тау эллерин чексиз суюе,
Уллу намыс бередице.
Адежлиле, адеплиле,
Керти да игиледице.

* * *

Бийикдиле чегем таула,
Башларында уча кыушла.
Акы туманла ие аула,
Ариудула чегем таула.

Кыыш, жай да акы чегем таула,
Кыуршалайдыла кыаяла,
Мындан ариу жокыду бир жер,
Хар ким, хау, алайды дер.

Бийикдиле чегем таула,
Назылары бийик субай,
Төгереги гара суула,
Сюерикме, жаным саулай.

Деменгили чегем таула,
Булутладан кыарай башынг.
Анда учадыла кыушла,
Ёхтемди, тауча, хар жашынг.

* * *

Жаныбыздан бек суйген
Ата-аналарыбыз!
Сиз – кьайгыбызны сюрген,
Бийик кьалаларыбыз!

Заманында беригиз
Къызыгъызны эрге сиз,
Жашха да келтиригиз
Кезиуюнде бир къыз.

Заман учар да кетер.
Къалмай къалыр келиринг,
Жюрек ачыудан кюер,
Болмай къалса келининг.

Юйдегили болмагъан –
Ол уллу гюняхды.
Насып юлюш алмагъан
Эм уллу палахды.

Къарындашла, эгечле,
Юйюрлю болугъуз!
Сиз къалмагъыз кечге,
Хар ким да онгугъуз!

АНА

Жокъду дунияны алтыны
Неда накъуту эм налмасы
Бичерге ананы багъасын,
Олду дунияны намысы.

Анады жашауну татыуу,
Ансыз болмаз жүрек къанатынг,
Тангынгы да жарыкъ атыуу,
Тура балхам болгъанлай аты.

Ана – жашау жолунгу аллы,
Алгъышы – нёгерингди сени.
Не кюнде да ол сени жанлы
Тохтамаз ол жылыу бергени.

АТАМ БЛА АНАМА

Жокъ сизге бу дуняда багъа,
Тюз ниетли, огъурлу жанларым.
Сизни манга Аллах саугъагъа
Бергенди. Сиз – мени байлыгъым.

Баш урама энтта аллыгъызда,
Мен къор болайым къолларыгъызгъа!
Акъ таулагъа чыгъаргъаныгъызда,
«Сау болугъуз!» – дейим къыйыныгъызгъа.

Жолугъуз жарыкъ, монглу да болсун,
Тилейме мен сизге саулукъ, къарыу.
Бетигизге къууанч нюрю урсун,
Эшитмегиз сиз бирда тарыгъыу.

Башыгъызны да энишге иймей,
Ёхтем алгъа къарай айланыгъыз.
Бедиш да, айып да сизге тиймей,
Узакъ жолубузгъа таукел къарай.

Сизни къууандырырча биз болайыкъ,
Жетишимлерибиз аслам болуп.
Къартлыгъыгъызда сизге къарайыкъ,
Сизгени муратларыгъыз толуп.

АММАЧЫГЪЫМА

Къор болайым жанынга, –
Хар заманда къатымда.
Къор болайым санынга,
Жюз жыл жаша къууана.

Жазда гокка чакъгъанлай,
Жашауунг жарыкъ болсун.
Санга назму такъгъанлай,
Хар умутунг да толсун!

Туудукъларынг къууана,
Жюрегинг чагъа жаша,
Сен, мен бек суйген ана,
Тангнга сау эсен чыгъа!

Аллах кѣп саулукъ берсин
Мени жан дарманыма.
Ма бу тилегим жетсин
Мен суйген адамыма!

* * *

Алтын Няннячыгыбыз,
Нюрлю жарыкчыгыбыз,
Кюнню къарангы этдинг,
Чарсха кирдинг да кетдинг.

Биз жилядыкъ, сарнадыкъ,
Черекде таш къармадыкъ,
Кёз жашланы тауусдукъ.
Насып къачды ауушну.

Элтип топракъгъа салдыкъ,
Ачы кюн сенсиз къалдыкъ.
Кюнюбюз болду къара,
Танг да атады ауара.

Сормай-ормай нек кетдинг,
Алай сен къалай этдинг
Барыбызны да ёксюз?!
Биз сенсиз болдукъ кёлсюз.

Тынгысыз эди кече,
Къоркъуу жаннга кёче.
Кетгенсе сен къайтмазгъа,
Бизге ариу айтмазгъа.

Сабийле, туудукъларынг,
Эгечле, жууукъларынг –
Бары да болуп мудах,
Ма алай келди палах.

Жарлы этгенсе бизни –
Тийрени, элибизни.
Къоюп, кирдинг чарслагъа.
Хорлатдынг да тасхагъа.

Насийхатларынг сени
Дерслеримдиле мени.
Соруу берсем кесиме,
Сен тюшесе эсиме.

Сени бла олтуруп,
Болмазлыкъны болдуруп,
Энтта айтама хапар.
Энтта табама мадар...

«Няннягъа бир барайым,
Тургъанына къарайым», –
Деп, келе турдум, жокълай.
Сен да арбазда сакълай.

Энди кимге келейим?
Ким бла бирге кюлейим,

Жюрекдегими санай?
Мудахма бюгюн алай.

Жукъ келмейди къолумдан,
Кетип баргъан жолунгда
Тилейме шош Аллахдан
Сакъласын деп палахдан.

Жаннет чыпчыгъы этсин,
Жаннетде тёрюн берсин
Мени Няннячыгъыма,
Сюйген ынначыгъыма!

Обанг болсун жумушакъ!
Жанынг, ниетинг да – акъ.
Кёкден къарайса бизге,
Мен санга назму тизе.

***Ата журтну кьоруулай,
ажымлы жоюлган
жаиланы аналарына***

Анала! Огьурлу анала
Эсигиз, кёлюгюз да сизни –
Ажымлы жоюлган балада.
Къайсыгъыз да жыр, кюй да тизди.

Муратла къалмазла муратлай,
Толурла анала жүрекде.
Сиз анда жашарыкъсыз жашлай,
Къалгъанны багъалай юйрете.

Анадан а, айт, кимди сорлукъ?
Сормай-ормай келеди палах.
Ма алайды жерде бу жорукъ –
Сюйгенин а сынайды Аллах.

Бушуугъа ичигиз кюйгенле,
Кёз жашла да аямай тама,
Сиз болгъансыз ачыу кюлтюнле.
Сакъланады жашау анада.

Заманны тыяргъа жокъ амал,
Кёз ачхынчы учады, таша.
Тынчайтады десек да заман,
Сиз андан ёнгелепсиз, башха.

НАРТ ХАЛКЪЫМ

Таулу халкъым – нарт халкъым,
Мени жүрек жарыгъым,
Ёхтемлигим – миллетим,
Тёрем, ахшы адетим.

Санга къаршчы болургъа,
Неда ёшюн уругъа
Кюрешгендиле кёпле,
Алай тураса төрде!

АНА ТИЛИМ

Ана тилим, сен жаша да, жашна,
Салам бер кьартынга, жашынга.
Сюйгенлеге айтдыр ийнарла,
Ана тилни кючюн сынарла.

Поэтлеринг назмула тагъа,
От жагъада жүрек от жагъа.
Таулу алгъыш айтылсын юйде,
Кьууанч келсин хар бир кюнюнгде.

Жүрек бакъгъан ариу – жомагъым,
Сенде ёссюн кьызны омагъы.
Халкъ жигитлери, батырлары –
Сёлешгендиле сенде бары.

Ана тилим, төр болгъан тилим,
Айдан, кюнден да толу тилим,
Этгенсе бир Беш да Тау Элни,
Сёлешдире кёк бла жерни.

Сен тюрк тилимсе – алтын тилим,
Сен – жауубузгъа кьаты тилим,
Бай тилим – къаяла аязы,
Сен манга – кишилик ауазы.

Аллах берген ариу тилим – сен
Ёмюрлеге болуп тур эсен.
Сенде бешик жыр айтды ыннам,
Алгъыш этди да, жолум – сыйдам...

* * *

Ата-ана сыйын кѳрген
Таулу халкъым,
Беш да Элинг бийик ѳрде
Отун жакъды.

Тау бийикде учхан къушла –
Таулу жашла.
Гылан къушла къалкъа, уча
Къая башда.

Ёмюрледе эримеген
Чыранларынг,
Аязлада бюгюлмеген
Чынарларынг.

Таза кѳллю, ачыкъ сѳзлю
Шам Малкъарым!
Таулу халкъым кѳпге тѳздю,
Кючю къарып.

Башын эншге иер ючюн,
Терслик жетди.
Сынаса да бушуу кюлтюн,
Таукел этди.

ТАУЛУ ЭЛЛЕ

Ариудула таулу элле,
Алагъа жетген болмаз.
Жюрегимде – таулу элле,
Эсим унутуп къоймаз.

Къаллыкъдыла кёп ёмюрге
Тау этеклеринде бирге,
Бурулмайын кюл-кёмюрге,
Урлукъ ата ташлы жерге.

Женгил аяз жокълай, уча,
Бир тапды элде табийгъат,
Къалкъадыла кёкде къушла,
Хар не – эркин, хар не – азат.

Бийикдиле Чегем таула,
Этеклери – толу гюлден.
Эрттен сайын келе саугъа –
Жылы саугъа жарыкъ кюнден.

МИЛЛЕТИМ

Таулу халкъым, нарт миллетим,
Аллах тюзетген юмметинг,
Къыйынлыкъны бетин кёрген,
Киши жерде къартынг ёлген.

Таулу халкъым, алан халкъым,
Ёлчемсизди багъанг, хакъынг,
Жашау этерге тирнекли,
Сыйлы, намыслы, адепли.

Садакъагъа юйренмеген,
Аман ишге тюзелмеген,
Къазах, къыргъыз жерлеринден
Къайтып келген эллерине.

КЪАРАЧАЙ – МАЛКЪАРЫМ!

Бир халкъ! Бир миллет! Бир адет! –
Жаша, Къарачай-Малкъарым!
Аллах берди санга юммет,
Жюз, минг жылла алай барыр.

Къууанч, бушуу кюнде бирге
Болгъан Къарачай-Малкъарым!
Излегенин бу миллетге
Берсин Аллахым, къадарым!

Деу къаялы ариу журтла,
Сыйлы жерлеримсиз мени!
Гара сууугъуздан уртлап,
Сыйлайма мен жашил жерни.

АЙРАН

Айранны кюнюне кьобуз сокъ.
Татыулу айраннга жетген жокъ!
Уллу байрам этейик анга –
Бу таулу, татыулу айраннга.

ХАЛКЪЫМЫ ЖАНГЫРЫУ КЮНЮ

Халкъымы Жангырыу кюнюн,
Сакълаучума мен ашыгъып.
Бу байрамда эски кюйню
Туралмайбыз жашырып.

Жиляу, къууанч да бирге
Кёрюне таулу бетде,
Тансыкъ болуп тюбейбиз,
Танышланы излейбиз.

Ол къууанчны халкъыма
Бергендиле хакъына
Узун, къыйын жылланы.
Андан келди жилярым.

«Жаша, жашна, Малкъарым!» –
Дедим, жүрегим жарый.
Къууанчларынг кёп болсун!
Хар тилегинг да толсун!

Эл-элледе къууанч эт,
Таркъаймасын берекет!
Монглюкъ, насып, къурумай,
Сени болсун къуруда!

ЭЛИМИ АХШЫ АДАМЛАРЫНА

Туугъан жерим, Чегем тарым,
Ёхтемдиле адамларым.
Сизни ючюндю, билигиз,
Атыбызны айтханлары.

Сизни ючюндю, кюн тийсе,
Чегемлиле, эллилерим.
Сизни ючюндю нюр ийсе,
Бийик таугъа иелерим.

Уллугъузгъа, гитчегизге,
Саулукъ тилейме мен сизге.
Мамыр жашау элибизге,
Къоншубузгъа, тийребизге.

АРИУ КЁЗДЕН КЪАРА

Адамгъа не айтсанг да,
Иги, аман болсанг да,
Ол къайтады кесинге.

Ким да болсун, къайда да
Анда болсун, мында да,
Иги тюшсюн эсинге.

Аманлыкъ тилемей тур,
Кимге да эсинги бур,
Ол къайтады кесинге.

Аллах жаратхан жаннга,
Жерде хар бир инсаннга
Ахшы бол, алгъышла айт!

Хар кимге да бол иги,
Олду сыйны бийиги.
Кесинге къйтады ол.

ТЕНГЛЕРИМЕ

Сиз, жылыуугъузну бере,
Турасыз жанымда.
Сиз, къучагъыгъызны кере,
Барасыз аллымда.

Кертичилик болсун байракъ.
Битеу жашау алда.
Алдады хар байрам,
Жорукъ болсун марда.

Тюз жолну энтта барайыкъ,
Жашаудан къууана.
Игилик эте къалайыкъ
Разы болурча хар ана.

Ата-ана да суйгенлей,
Жашау алай болсун!
Боран аямай сюргенлей,
Палахны къурутсун!

ОНБИР ЖЫЛ

Заман дегенинг бир барады учуп:
Къарап-къарагъынч, бошайма окъуп.
Сау къалыгъыз энди школчу тенглерим, –
Сау онбир жылны шуёхха тергедим.

Ахыр къонгуроу зынгырдап бошалды,
Бизни дерсле жашаугъа бошлады,
Келе да турлукъбуз биз энтта бери,
Сабий заманны, бу школну эсгерип.

Жолгъа ашырасыз бизни, устазла,
Элге къайтырыкъбыз, болуп устала.
Къыйын салдыгъыз къыйналып, кюрешип.
Бизни игилик этерге юйретип,

Тилейме сизге мен саулукъ, рахатлыкъ,
Къуруда турсун насыплы танг атып
Бу сиз жашагъан огъурлу элимде,
Къайсын жырлагъан огъурлу жеримде.

Школум, босагъанг – билимге кёпюрюм,
Сени сыйынгы бийикге кётюрюп,
Къайда да иги бла айтырча бизни
Алай жюрютюрбюз биз кесибизни.

Бизге къанатла берген тау журтубуз,
Сенича бийикди да умутубуз,
Барырбыз аны бардыра жашауда.
Билексе бизге сен жолла башлауда.

КЯЗИМГЕ

Шайырланы да шайыры,
Кязим хажи, сенсе сёзню устасы.
Анга тенг болгъан табылмаз бир хакъгъа,
Саугъа эди ол битеу малкъар халкъгъа.

Болмаз эди Кязимден керти сёзлю,
Болмаз эди Кязимден гиртчи сёзлю.
Аны сёзюн биз байракъ этип турдукъ,
Айтханларын къолубуз бла да тутдукъ.

Жюрегибизде жашайса энтта сен,
Бизге ышара къарайса сау-эсен.
Жашарыкъса, ийнан, дайым жюрекде,
Айтханларынг акъыл бере, юйрете.

Жюрекден жюрекге сен жол салгъанса,
Жолланы сен алай алгъанса,
Энтта да адамлыкъ ючюн кюреше,
Иги сёзню тегерекге юлеше.

КЪАЙСЫННЫ ЭСГЕРЕ

Санга атап, назму жаза,
Сагъыш эте, олтурсам да,
Санайма сёзюмю азгъа,
Дефтерими толтурсам да.

Жашау кёллю – назмуларынг,
Сюйюп окъуйма аланы.
Акбыл сёзню жазылгъаны
Жарыкъ эте китапланы.

Хар назмусу да Къайсынны
Миллетге саугъа болады.
Айтхан сёзню сыйы,
Жюрегибизде ызын къояды.

Таулу юйде от жагъады
Бизге къалгъан асыл сёзю.
Чегем чучхуру агъады,
Къаясындан ала тёзюм.

«Къайсын!» – деп кёп айтадыла
Дунияны кенглеринде,
Тауда суула къатлайдыла
Атын, кеси кетгенинде.

Дуниягъа махтау бла
Халкъымы атын айтдырды.
Къайсын бла, сый бла, тау бла
Тангын таулу да атдырды.

Таулу шайыр, устаз Къайсын,
Сёзлеринги байракъ этдик.
Биз атынгы айтхан сайын,
Башыбыз жулдузгъа жетди.

ЖАШАУ – УСТАЗ

«Сен – Аллахны тюз кьулу!» –
Деп айтадыла бирле.

«Сен – миллетни жулдузу!» –
Деп, махтайдыла бирле.

«Махтау деген – болжаллы», –
Деп айтама кесиме.

«Хар бир жан да – ажаллы», –
Деп келеди эсиме.

Жашау алай сынайды:
Махтаулары, даулары...
Аман, иги санайды,
Шуёхларынг, жауларынг.

Жюрегими кьыйнайды
Мен тюшонмеген бир зат:
Къадар неге алдайды,
Жюрегинг болса азат?

Ким сёз эте, ким сынай,
Жокъ тынчлыкъ тегерекде.
Мен а бир сени сайлай,
Жангыз сенсе жүрекде.

«Сени суймеген адам
Аллынга тилей келсин!»
Деп айта эди атам,
Ким да сайлар игисин.

Тюбей келебиз бирде
Даражасыз ишлеге –
Эки бетли болургъа,
Ушамайды кишиге.

Ахшы умут, ёт ёрге!
Энтга сауду харамлыкъ.
Жашау этген, кёр, терге,
Уллу хазна – адамлыкъ!

КЪАРЫНДАШЫБЫЗГЪА

Макытланы Талинге

«Мени ариу тау элим», –
Дегенлей тураса сен.
Насып – мында келгенинг
Жарыкъ дуниягъа сен.

Сен аллынга баргъанны
Жюрегин къуандырдынг.
Таукеллендирип аны,
Къыйын кюнде жапсардынг.

Къарыуунгу аямай,
Ахшы ишле этесе.
Сен, миллетинге жарай,
Къууанч жая жетесе.

Элинге къайгъыргъан – сен,
Муратларынг толсунла!
Неге да жарагъан – сен.
Умутларынг болсунла!

Къарыусузну жарсыуун
Аласа да кесинге,
Адамланы асыуу,
Къошуп берсин эсинге!

Игилени жоругъу
Айландырады тирмен.
Санга адам жолугъуп,
Кёрмедим мудах келген.

Жууукъ, узакъ да билген,
Намыс берген эм суйген
Къарындашым, мен санга
Этерик кёп алгъышла.

Тилейме узакъ ёмюр,
Насып, къууанч да кёре,
Минг жылланы жашап тур!
Тауда ариу жашау къур!

ЭЛИМИ ЁХТЕМЛИГИ

Макытланы Муссага

«Миллетим, журтум, элим...» –
Деген халкъ адамыса.
«Айнысын мени жерим!» –
Деген халкъ уланыса.

Элни мурдор ташыса,
Кёкге учар къанаты,
Игилени башыса,
Игиликге атлатыр!

Сен аллынга баргъанны
Мудах этип келмединг,
Артда уюп къалгъанны
Къолгъа алдынг, иймединг.

Ушап керти таулугъа,
Чомартса эм халалса,
Аллах берген саугъагъа,
Сен бир алтын адамса!

Тилейбиз санга насып,
Таркъаймазлыкъ кюч-къарыу.
Ажашып къайгъы, жарсыу,
Минг жылла жаша ариу!

Аллах берсин кёп саулукъ,
Бек суйген ишинг болсун!
Сенден кетмесин монглукъ,
Арбазынг нюрден толсун!

ГЕККИЛАНЫ СУЛТАНГА

Сен халкъынга къайгъыраса,
Тукъумунгу айтдыраса,
Ёхтемлигибизсе бизни,
Ма бу ариу жерибизни.

Аллах ариу къадар жазсын,
Атынг узакъгъа айтылсын,
Жашауунг а жарыкъ болсун,
Этген муратларынг толсун.

Байракъ болгъанды да атынг,
Ёхтем болуп, алай айтдыкъ.
Халал, оюмунг да – энчи,
Ишинг – сёзюнгден биринчи.

Насыплыды тау миллетинг –
Сени кибик жашы болгъан.
Къанат керсин тап юйюрюнг,
Болсун муратлары толгъан.

Аллах разы болсун санга,
Тилей игилик жанынга,
Айтама ариу сёзюмю:
Ариу жаша, халкъ ёкюлю.

НАСИЙХАТ

Намыслы болсун таулу,
Анга кѣпдю, кѣп даулу.
Тышындан къарагъанла,
Ачырын марагъанла.

Сукъланыр кибик бизге,
Хар нени ойлай, тизе,
Жашасакъ иги бизге,
Тауда хар бирибизге.

Бир керек кюн бир бирге
Билеклик эте турсакъ,
Ахшы болур жерибизге,
Биз сыйгъа болсакъ да сакъ.

Болушайыкъ жашауда,
Къурарча сый ашлаула,
Эринмей урунайыкъ,
Аны тюзге санайыкъ.

ТУМАН КЮН

Туман жерге дери жетип,
Таудан суучукъ келе кетип,
Эрип къалады ол анда –
Ма ол къалын туманда.

Анда букъгъан жомакъла,
Къызла болуп омакъла,
Жашла болуп жигитле,
Кюнню жомакъ этдиле.

Анда батыр атлыла,
Болдула къанатлыла,
Учадыла бийикде,
Анда отлай кийикле.

Сюеме мен бу кюнню,
Къарап турсам бююнлю,
Эрикмейме, туманда
Хар не бугъуп тургъанда.

Төгереке таула да,
Тау тубюнде баула да,
Чегем сууу, къаяла...–
Хар бири да туманда.

Болуп турса да алай,
Туман ичине къарай,
Кёреме мен хар нени –
Бу журт мениди, мени!

Таула, тёшле туман кийип,
Болурму жан мени кибик –
Туман кюнню бек суйген,
Анда жомакъ ыз кёрген?

КЪАЯ СУУУ

Кийикчи суу келеди
Узакъладан, шорхулдай,
Къаяладан энеди,
Хапар айта, шууулдай.

Сенсиз жашау жарлыды,
Сенсиз жолум къарлыды,
Ууучуму толтуруп,
Ичдим сууун, олтуруп.

Суу таудан энди суууп,
Келди ташланы жуууп,
Жетер ючюн элиме –
Сени суйген жериме.

Къайсын да ичген суучукъ,
Жай да, къыш да сууукъчукъ,
Дарман мени жаныма,
Къошулгъанды къаныма.

Тау тюбюнден чыгъады,
Аллындагъын жыгъады.
Суу тюбюнде ташлары,
Башында тау башлары.

ЭРТТЕНЛИК

Эрттенликде, танг атса,
Терезеге къарайма.
Кюн кёзю жерге жатса,
Аны ызын марайма.

Ариу ёсген терекле
Тизгин-тизгин орналып,
Бахчам да берекетли,
Къарайма мен къууанып.

Кюзде – монглу, кёгетли,
Къышда – жалан, солурла.
Табийгъат саугъа этди,
Биз насыплы болургъа...

Алай атады тангым
Хар Аллахны кюнюнден.
Ариулукъ бёлер жанны,
Ары атлай юйюмден...

ТОЛГЪАН АЙ

Тюз да кече жетгенлей,
Толгъан ай чыкъды кёкге,
Жолну жарыкъ этгенлей,
Барып туруп ол кёпге.

Жолоучуну аллын да
Жарыкъ этер, жарытыр.
Тёшде тохтап кьалыр да,
Жулдузланы арытыр.

Жулдуз кёкден кьарайды
Толгъан айлы кериуан.
Салкъын аяз марайды –
Бугьунуп, сакълап тургъан.

Жетип, айны чапдырыр
Къарангыда тёшледе,
Жерге жарыкъ тапдырыр,
Тау башындан тёрледе.

КЮЗ АРТЫ

Мычымады, кюз да келди,
Чапыракъла тюшедиле.
Кюзде къууатды бий элде –
Көгет, жемиш бишедиле.

Хычыуун желчик урады,
Сууукъ, кызыу да туйюл,
Къудурет битеу таудады,
Ары къарайды юйюм.

Төгерек алтын бояуду.
Аламатды къач хауа.
Жюрегим жарыкъ болады,
Хар кимге да сагъая.

ЖАУУН

Жауады жауун,
Бир тохтамайды.
Тауушлу, узун.
Жан жокъламайды.

Эки кюн толду,
Жаууп тургъанлы.
Шытылы болур
Жолу журланы.

Жауун – ол саугъа,
Хансха, терекге.
Болду жашаугъа
Асыу, берекет.

Тауда уа ырхы
Келеди чаба.
Озады, тырхык
Жерде жол таба.

«Этерми хата?» –
Деген сагъышда,
Къарайма анга,
Эте алгъышла.

Кёк да кюкюрей,

Аязчыкъ ура.
Малла ёкюре,
Жангы танг тууа.

Тохтайды жауун,
Кёрюнеди кюн.
Жарытып тауун,
Арбазда кёлюн.

ЖЮРЕК

Жюрекни бир сейири,
Ангыламазса, тейри:
Ачыу, къууанч кѳреди,
Жол а дайым ѳргеди.

Мудахлыкъдан ѳтеди,
Къууанчлагъа жетеди,
Бушуу, азап сынайды,
Кесин чексиз къыйнайды.

Жашау кыланчларында,
Аны айланчларында
Тохтамайын барады,
Ёресине жарады!

Кюнню тюрлениуюне,
Жерни кючлениуюне
Жарашханлай жашайды,
Тангын суююп башлайды.

Жайны кызыулулугъуна,
Кюзню кыызгъылдымына,
Юйренирге излейди,
Жангы жарыу эслейди.

Уллу жолгъа элтеди,
Насыплы да этеди,
Бирде, ёге аналай,
Мени кыйнайды алай.

Мен а, анга тынгылай,
Барычума жангыла.
Жашауну бетин кёре,
Кыйын барама ёрге.

НЕК?

Саналаса телиге,
Тюзлюкню излесенг.
Аман бетли биреуге
Жашау тюзетсенг.

Тыншчыкъ олтур жерингде,
Шошуракъ, тауушсуз.
Алдана эсенг сёзге,
Мадар да – къарыусуз.

Кёзбау мында тамата,
Алгъынчады кючлю.
Харам кёзбаугъа ата,
Аманлыкъдан юлюшлю.

Башыбыздагъы Аллах
Хар нени кёреди.
Кёзбауну этген ишин
Терсликге кёмеди...

АДАМ

Ичи кюйюп барады,
Жанып бошап, къарады:
Эшик къагъады ачыу,
Андан а болмаз къачыу.

Зат айтмайын турады,
Алай кюйю туурады:
Эшитилмей сёзлери,
Сарнайдыла кёзлери.

Жашау деген тасхады,
Къара булут басханды
Ол жазыкъны жүрегин,
Билсе эди кюерин...

Заман таша учады,
Таша жерге къачады,
Тыяр амал жокъ аны,
Алай... жилийды жаны.

Не этсин ким да анга,
Ол ачыу чекген жаннга?
Жукъ келмесе къолунгдан,
Хайыр жокъду жолунгда.

ЧАЛГЪЫЧЫЛА

Чалгъы тишей да, чала,
Бёрюледиле иште.
Тау жашладыла ала,
Тюзде, къолда, кириште.

Суусаплары – къош айран,
Ашха – къол къалалары.
Бирден бара хар улан,
Бир жарыкъдыла бары.

Жашил, гюллю кырдыкны
Барадыла аудуруп,
Хазыр эте къышлыкны.
Ийнеклерин саудуруп,

Малларына сау къышха
Жетер кибик ашлары,
Чаладыла алгъышха,
Кюннге тие башлары.

Ючюнчю кюн дырында
Жашла, къызла. Бири
Хомух туйюлдю мында,
Хар бири да бир тири.

Бирге зауукъ ишлеген
Чалгъыда болду адет,
Къалайдыла тишлеге,
Элге буду берекет.

АЛМАЛА

I.

Бишдиле терекде алмала,
Къызыл төгерекдиле ала.

Ыннам бек сюеди аланы,
Къышда суююп ашар ол аны

Багъалатдырса да, ашар аланы –
Зугул, къызыл эм татлы алмаланы.

II.

«Көгетледен бек суюгеним буду», – дер,
Алма терек салыр да, алгъыш этер.

«Ыннам салгъанды дерсе, терек ёссе,
Мени ючюн да аша, алма берсе», –

Деп, ышарып, аммам терек орнатды,
Адамгъача, ол анга ариу айтды.

* * *

Нечик кбайгылыды кюнюм,
Нечик тынгысызды кечем,
Мудахды да бюгюн кюнлюм,
Алайды, алайды, кетсенг...

Ёмюрлюк туююдю хар не,
Хар нени да барды чеги.
Жиляйбыз да кетгенлеге,
Кимни да сакълар мёлеги.

* * *

Жашау – тасхады,
Жашау – къысхады.
Харамлыкъ – кери,
Ийманлыкъ – бери!

ХАР КИМ ДА

Хар ким да жашаудан суйгенин алыр:
Харам жүреккли – харамлай кьалыр.
Сыйлар Аллах ийманы болгъанны, –
Нелерин да кёреди ёллюк жанланы.

Терсмеми, тюзмеми – анга да къарамай –
Манга аман айтады биреу аямай,
Ол бирда кьоркъмайды Сыйлы Аллахдан,
Менден кёрмесе да бир хата ёмюрде.

Болурла мени да бир терс ишлерим,
Болур тапсызла сёлешген жерлерим.
Алай ниетим, ишим да тазады,
Сууап дефтериме мёлегим жазады...

* * *

Къара кюню барды хар бир адамны,
Алай болду жорукълары аламны:
Аллах берди къууанч, бушуу да бизге,
Сынау эте, бирин бирине тизе.

Ачы кюнде бирге болгъан миллетим,
Тас этмейин төрелерин, адетин,
Къайтып келди Ата журтха сюргюнден,
Тансыкъ болуп тауларына, юйюне.

Бюгюн азды арабызда тирнекли,
Эталмай бир бирибизге билеклик.
Сылтауланы санап турсакъ, жарамаз.
Тирилмесек, жүрегибиз жарымаз.

КЁЧГЮНЧЮЛЮК

Тынч жашай эди миллетим,
Таугъа тенг эди юммети.

Бир кюн жер тепгенлей болду,
Эл мотор тауушдан толду!

Халкъны тюзге эндирдиле,
Вагонлагъа миндирдиле.

Миллетиме келген кюнню
Кёрюп, жайны тангы кюйдю.

Туугъан жерибизден узакъ
Халкъым сынап турду тузакъ.

Тамыры бла чыгъарыргъа
Ибилисни чакъырдыла.

Мен ол затны сынамадым,
Алай жүрек тынчаймайды.

Кёрмесем да кёзюм бла,
Халкъ хорлады тёзюм бла!

Аны жүрек бла сеземе,
Ол озуп кетгенди деме.

Ачый тургъан бир жаралай,
Къалып къалгъанды ол алай.

Тау къуш къоймаз уясын,
Алай сюеди къаясын.

Болуп туруп жалгъан даулу,
Тауларына къайтды таулу.

Халкъым ачыу сынап келди,
Алай къайтып болду жерли.

Комендантла кире чарсха,
Ачыкъ болуп хар бир тасха,

Чыгъады ол ыранлагъа,
Къарай терен чыранлагъа.

ЁЛЮМ

Хар инсан да сагъышда болур,
Заман да теркирек бурулур.
Къолунгу уа узаталмазса,
Сарнай, мадар тапмай къарарса.
Умутла уа жата бу жерде,
Саула уа къайда? Къала кенгде...
Ёлюм а келе ачыуу бла,
Кете, оза, къача да жан бла.

Бизни къалгъанмыды файдабыз?
Жаннетде жатармы жаныбыз?
Хайыр тюшюргенбизми биз а?
Билеклик этгенмеми мен а?
Жаш болуп, къарайма ызыма,
Сагъыш эте чыгъа жолума.
Заман келсе, сынарма ёлюм,
Жилямукъдан толур да кёлюм.

Топуракъда да жатар саним,
Тар къабыр къысар. Жиляр жаным.
Тилейме кечгинлик Аллахдан,
Тюнгулме сен жаратхан жандан.
Анда уа къалайды жолубуз?
Этгенмиди хайыр къолубуз?
Кеч... Уллу Аллах, кеч сен бизни,
Этгенбиз да сейир бу жерни.

–Кёрдюк бирде алдау кючюн да,
Кеч гюняхларыбыз ючюн да
Жюрегим а, ура тынгысыз,
Болурму бюгюнлюкде кирсиз?
Нек этебиз да дау жашаугъа?
Бергенди да бизге ашаргъа.
Не сую болурбуз жашаудан?
Кесибиз да билмейбиз саудан!

ЖАШЛАЙ КЕТГЕНЛЕГЕ

Көп адам кетгендиле жашлай,
Ким – ажымлы, кими уа – ауруп
Муратлары да кьала муратлай,
Кетгендиле жерден ары аууп.

Сыйлы Аллах а жаннетли этсин
Жашлай эртте кетген адамланы.
Гюняхларын Аллах кери этсин,
Сабырлы этсин жерде сауланы.

Бир эртте тубедигиз ажалгъа,
Алай болур Аллахны жоругъу.
Болсада этмейбиз дау жашаугъа,
Боллукъду Аллахны да сорлугъу...

* * *

Тюз адамны, хатасызны терследиле,
Тапсыз кесамат бла алып кетдиле.
Не ючюн?! Не этгенди?! Жокъ хатасы,
Чыгъа жүреги, жиляйды анасы.

Болгъан-болмагъанны да жаншайдыла,
Аман эм зар кёзден да къарайдыла.
Мен а билеме, шуёхум, сен тюзсе,
Не заманда да тюзлюкню излейсе.

Не этейик, тенгим? Жокъду да мадар,
Аллах тюз, ариу жолну бизге жазар.
Бусагъатда адамлыкъ аз кёпледе,
Къуругъанды ийманлыкъ жүрекледe.

* * *

Хар кимге да бирча иги болалмазса,
Бири аман, бири иги кѳзден кѳрар.
Кесинг а аман бояугѳа боялырса,
Болушургѳа табылмагѳанда бир мадар.

ЖУМУШ ЭТСЕМ

Мен, жумуш этсем,
Юйюме келсем,
Ызыма къарайма,
Ишими къурайма.

«Къалай этдим?» – деп,
«Неле этдим?» – деп,
Сагъышха къалама:
«Мен неге жарайма?»

Къайгъылы болама,
Тынгысыз болама.
Бирде тюнгюлеме,
Бирде ёнгелейме.

Къыйнамайма кишини,
Шош этеме ишими.
Жолда алай барама,
Алгъа эслеп къарайма.

Хар кюн сайын окъуйма,
Билим суудан тогъуйма,
Ана тилге базама.
Назму, хапар жазама,

Жарармы халкъгъа ишим,
Эсге алырмы киши,
Жарармамы мен юйге,
Къартха, жашха, сабийге?

АЛТЫН ЭГЕЧИМ

Шорхулдап келген суулача,
Ариу, тазады жүрегинг.
Уллу, гитче да сюерча,
Ахшылыкъды этгенинг.
Лакъырдала айтсам санга,
Анга хычыуун кюлесе.
Нюрюнг насыпды, халкъынга
Ыспас эм сый бересе.

Разы болсун санга Аллах,
Ахшылыкъ этген – адетинг.
Зауукълу бол, кёрме палах,
Игиликди хар этгенинг.
Я Аллах, тилейме мен:
Таулу къызны сакъла сен!

АЛДАНАМА АДАМ СӘЗЮНЕ

Ийнанама адам сәзюне,
Алданама кәзбау этгеннге.
Ма артда уа, тутуп кәзюме,
Уялама, заман кетгенде.

Кәзбауну мен танымай иги,
Эслейме экили болгъанын:
Бир кышы келе, бир а – жайы,
Ма алай тюрлене тургъанын.

Сәзлеге омакылыкъмы керек?
Болгъаныча айтсангды тюзю.
Кыйналады бирде уа жүрек,
Жанымдан тәлегенча, юзюп.

Ичимде туталмам кыууанчны,
Кыууанып кайтарлыкъма аны.
Игиге жайылгъан кыучагъым
Кыучакълайды бирде зарланы.

Бир кюн бламы жашайды адам?!
Бюгюн мен, тамбла сен абынсакъ,
Биргелик кәп этеди аздан,
Бир бирге ачыкълай табылсакъ.

АХШЫ КЪАРЫНДАШЫМА

Къумукъланы Альбертге

Жигит, жигер къарындашым,
Юлгюсе сен саулай элге.
Жетсин санга бу алгъышым,
Уллу Аллах сыйлы кёре.

Уллу насып – хатер этиу,
Адетди ол, тёре санга,
Сени суйген Чегем элим
Шагъат болду кеси анга.

Жюрек сырынг ачыкъ сени,
Кишилигинг бютюн да бек.
Ёхтем жашыса жеринги,
Къудуретинг болсун элпек.

Атанг-ананг – огъурлула,
Намыс-сыйгъа тийишлиле,
Сени ючюн насыплыла,
Ариу, таза да ишлиле.

Адамса сен, дуняда
Андан уллу болмаз махтау.
Игилери аз аламда
Керек кюнде билексе, тау!

Сени жауунг – мени жауум,
Сени тенгинг – манга да тенг.
Сенден мени болмаз тасхам,
Аны ючюн хурмет да – кенг.

Алгыш айта, тилейме мен
Насып, саулукъ да Аллахдан.
Ариу къууанч тежейме мен,
Къарындашыма къадардан.

* * *

Кимге да мен бирча иги болалсам,
Тилегине, жумушуна жарасам
Сюе эдим, алай а жокъ амалым.
Къадарыма онгсунмайын къарадым.

Чыкъгъан жолум чыгъаналы болса да,
Кюрешледен, эришледен толса да,
Бири – аман, бири – ариу къарагъан,
Бири – билек, бири – кенгден марагъан,

Жазуууму тюрлендирлик мен туююл.
Жерде ким да суююп, куююп.
Алай а кѣп сейир этдирген адам,
Бирге ушагъан жерде азды, баям.

Биреу санар, жыйып туруп байлыгъын,
Аман бетли болур кеси къайгъылы,
Бирлени билгенлери тонау, ашау...
Не этейик? Алай болгъанды жашау.

Талпыныуум ийлешмейди кѣплеге,
Бир къыйынды алгъа барсанг ёрлеге,
Ушамасанг башхалагъа жыйында,
Сынау, эшта, алай келир, жыйыла.

НЕГЕ КЕРЕКДИ ОЛ БИЗГЕ?

Кимге керекди харамлыкъ?
Аллах салгъан жорукъланы
Бузабыз, азды адамлыкъ –
Гюняхладан кьорууларыкъ.

Аллах, излемейин зарлыкъ,
Жюреклеге ийман салды.
Адам а, этмей аманлыкъ,
Чыдамай, тѣзмейин кьалды.

Жюрек такъырды харамда,
Халаллада жюрек – жарыкъ.
Харам салады жарала,
Халал а – кѣп ёмюр барлыкъ.

Неге керекди аманлыкъ?
Керек туююлдю ол бизге!
Иги ишле бла жасайыкъ,
Жарап туугъан жерибизге.

ШАРКЪ НАЗМУ

* * *

Ариуду кюн, андан да – ай,
Ёмюрледе болду алай.
Къарайма мен да алагъа,
Ушап ёмюр адамлагъа.

Ариуду кюн, андан да – ай,
Ёмюрледе болсун алай.

* * *

Санга къарап, сени суюдю,
Сенсиз болалмайын, кюйдю
Жюрек жырым – уллу ачыу,
Алай а жокъ сенден къачыу.

Санга къарап, сени суюдю,
Сенсиз болалмайын, кюйдю.

* * *

Жара тышдю жюрегиме,
Амал а жокъ юйренирге:
Суймекликни кюню – тюрлю.
Алай а ол – кюнлю, нюрлю.

Жара тышдю жүрегиме,
Амал а жокъ юйренирге...

* * *

Къыйынды, ачыды манга,
Къалай чыгъарыкъма тангнга?!
Жашау – тасхалы бурундан:
Умут тигиле журундан...

Къыйынды, ачыды манга,
Къалай чыгъарыкъма тангнга?!

* * *

Жарсыма сен энди манга,
Дарман сурамам жаныма,
Сенденди ауруу келгени –
Манга суймеклик бергени...

Жарсыма сен энди манга,
Дарман сурамам жаныма.

СЮЙМЕКЛИК ЖЫР

I.

Кесинги бир бек сюйдюрдюнг,
Сюймеклик отда кюйдюрдюнг.
Узакъ болдунг, тынгылайса,
Ачыууму ангылайса.

Э ж и у:

Ийнаннганем суйгенинге,
Насыплы этеригинге.
Мен суйгенлей а болмады,
Ариу умутум толмады.

Жюрегиме байланнганса,
Башханы да сайлагъанса,
Къыйналама, къыйналама,
Ийнанмай да ийнанама.

II.

Сынай келди жазыуум,
Къалмай къалды къарыуум.
Сени кёрмей туралмайма,
Жолуму уа буралмайма.

III.

Керек туююл эсе сёзюм,
Сора нек излейди кёзюм?
Жюрегиме не этейим?
Къайры къачайым, кетейим?

ТАУЛУ КЪЫЗГЪА

I.

Таулу тойда сени кёрдюм,
Жюрегиме кьууанч келди.
Таза кёлден ачыкъ суюдюм,
Къадар мени санга тубетди.

Э ж и у:

Жарыкъ кюле, тепсе тойда,
Ариу къаракъашым мени.
Муратларым таза тола,
Сени сайлайма мен, сени.

II.

Кенг арбазда барады той,
Алгъыш айта юйюрге.
Тилеклени уа айтмай кьой? –
Бизге жетеди ёмюрге.

Сюйгеними жашырмайма,
Къарап турама туурангдан.
Жарсыуума ашырмайма,
Сени мен бу жарыкъ тойдан.

КЪАРАДЫМ ДА КЁЗЛЕРИНГЕ

Сюйгенди сени жүрегим,
Эседди санга жетгеним.
Чапханлай келеме санга,
Къууанып чыгъама тангнга.
Сен киргенсе да къаныма,
Кюч бергенсе да къаныма.

Аз сенича ариу жерде,
Мени жүрегим а – сенде.
Жашлыгъым а суюдюргенди,
Сюймеклик отда кюйдюргенди.
Кёкде жаннган жулдузумса,
Эжиуле этген жырымса.

Тынгыладым сёзлеринге.
Къарадым да кёзлеринге,
Андан да бек суюдюм сени,
Жарыгъанды жүрегим мени.
Санга уа ариу айтханлай
Башлайма мен танг атханлай.

Жукъусуз кечеле – эсе,
Тынчаймагъан жүрек – жерде.
Турадыла сагъышлада,
Жырлайдыла алгъышлада.
Кёрмейим сенсиз кюнюмю,
Сен – булбул, ариу, суюдюмлю.

* * *

Алданнганма санга, алданнганма,
Жюрегим берилгенди анда,
Байланнганма санга, байланнганма,
Жаз келип, терекле чакъгъанда.

Жюрегим да алача чагъады,
Сюймеклиг'а ышырады аны.
Ол санга жыр, назму да тагъады,
Хар эрттен къууанчлыды, жангы.

Бир ариуса, субайса кесинг а,
Сюймекликди учхан къанатлы.
Санга кёз атханда уа – эсим да,
Жюрегим да болады атлы.

Сен – мени насыбым, къууанчым да,
Деп турама, билесе кесинг.
Жюрегим, акъылны къууарыкъды,
Насыбынг да кечикмей келсин.

Чакъырсанг а, келирме, мычымай,
Къышлада, жайлада, кюзледе,
Сен къарайса, билеме, апчымай,
Ол къара шауданда кюзгюге.

Ашхамны, кечени, тангланы да
Мен сюеме сени ючюннге.
Мен келирме санга къайдан да,
Ийнана сюймеклик кючюне.

СЮЙМЕКЛИКНИ САКЪЛА

Сюймекликни къалай сакълайыкъ?
Къарыуубуз къалырма?
Кел, бюгюн биз аны жакълайыкъ.
Сюймекликге жарармы?

Сюймекликни кючюн сакълайыкъ,
Жюрег'а жумушармы?
Ызындан чабайыкъ, акълайыкъ,
Айт, ол бизге ушармы?

* * *

Мен суйгенча суюерми адам?
Бир жары эталмайма атлам.
Жабышханды санга муратым,
Жюрекге элтген жол а кьайда?

Тынгылап нек турады кьадар?
Ол эталмаймы бир да мадар?
Сенсиз жашау кьыйынды алай,
Кьоркьюула жюрегими талай.

Табылады жол, сен ийнан анга,
Кёгюрчюнсе – мёлексе манга.
Кюнюбюз а батды булутха,
Энди сенсе кёпюр умутха.

КЕЧЕ

Бюгече жарыйды ай,
Олтурама бир тикде,
Жюрегим санга жырлай,
Хар не кёрюне элде.

Тёгерекни уа шошлукъ
Бийлегенди, жокъ бир дау.
Жанны кыйнамай бир жукъ,
Жюрекге да жокъ кьадау.

Тау аязчыкъ да ура,
Эл башындан кьарайма.
Хар юй да манга тура
Арбазынгы марайма.

Сагъыш этдирген кече
Жюрегими алдады.
Кёк жулдузлагъа кёче,
Жаным анда тагъылды.

Кече жукъум келмейди,
Кеталмайма былайдан.
Ким да бери минмейди,
Тауушсузду ма андан.

Кёкде жана жулдузла,
Кимди аланы санагъан?
Жолуму ары ызлай?
Къалай игиди жашагъан!

ТЮБЕШИУ

Жар бир бирге тюбетди
Эки суйген жүрекни.
Сүймеклик таулагъа элтди,
Сайлай эм бийик жерни.

Сени бетингде нюр чагъа,
Береме санга гюлле.
Къаядан суучукъла агъа,
Къууанч кёз жашла кюле.

КЪУБУЛТАМА

Сюеме, къубулта сени,
Сенсиз кюнюм мудахды.
Кюнюм къарангыды мени,
Кёрсем а, ол чууакъды.

Аталгъан гюллерим – санга,
Узатама жюрегимден.
Мен сыймекликге ийнанган,
Келгенме узакъ элимден.

* * *

Ханс болуп да босагъамда чыкъма,
Гюл болуп да арбазымда чакъма!
Бир кюнде да эшигими къакъма,
От болуп да жылытыргъа жанма!

Заманынгы керексиз къоратма,
Керексиз жерде сен ат ойнатма.
Жашауда мен кесимми къалгъанма?
Кюле-ойнай, алай жол алгъанма.

Жанымы берип, алай суйгенме,
Жюрегим эрип, алай кюйгенме.
Юйюме уа ышара келгенме,
Сёзюме уа къайда да иеме.

Тенгликни мен суйюп жюрютеме,
Къолумдан келгенни да этеме.
Жарлыгъа болушургъа жетеме,
Жюрегимде игилик элтеме.

КЕЧ

Кеч, тийген эсем жанынга,
Кюй макъам эсем къанынга.

Менде болмагъанда тѣзюм,
Окъгъа ушап къалды сѣзюм.

Къыйнагъан эсе да сѣзюм,
Сендедиле эки кѣзюм.

Санга тийди атхан ташым,
Тынчаймады тели башым...

АЛГЪЫШ

Къарындашла, эгечле,
Насыплыла болугъуз!
Дунияда миллетле,
Барыгъыз да онгугъуз!

Алгъыш айта, тилейме
Уллу, Сыйлы Аллахдан,
Барыгъызгъа тежейме
Къутхарсын деп палахдан.

Тойларыбыз болсунла,
Барыгъызны сюеме,
Умутла да толсунла!
Андан алгъыш этеме.

Махтаулула болугъуз,
Бу жерде жашагъанла.
Ариу болсун жолугъуз,
Аллах жаратхан жанла!

Жарыкъ болсун кёлюгюз,
Муратлагъа жетигиз!
Къууанч болсун кюнюгюз,
Нюрюгюз бла кетигиз.

АТЛАРЫ

Чегемим.....	4
От жагъам.....	5
«Мени къалай ары атсала да...».....	6
Таулула.....	7
«Бийикдиле Чегем таула...».....	8
«Жаныбыздан бек суйген...».....	9
Ана.....	10
Атам бла анам.....	11
Аммачыгъыма.....	12
«Алтын Няннячыгъыбыз...».....	13
Ата журтну къоруулай, ажымлы жоюлгъан жашланы аналарына.....	16
Нарт халкъым.....	17
Ана тилим.....	18
«Ата-ана сыйын кѳрген...».....	19
Таулу элле.....	20
Миллетим.....	21
Къарчайым-Малкъарым!.....	22
Айран	23
Халкъымы жангырыу кюню.....	24

Элими ахшы адамларына.....	25
Ариу кезден къара.....	26
Тенглериме.....	27
Онбир жыл.....	28
Кязимге	29
Къайсынны эсгере	30
Жашау – устаз	32
Къарындашыбызгъа.....	34
Элими ёхтемлиги.....	36
Геккиланы Султаннга.....	38
Насийхат	39
Туман кюн.....	40
Къая сууу.....	42
Эрттенлик.....	43
Толгъан ай.....	44
Кюз арты.....	45
Жауун.....	46
Жюрек.....	48
Нек?.....	50
Адам.....	51
Чалгъычыла.....	52
Алмала.....	53

«Нечик къайгъылыды кюнюм...».....	54
«Жашау – тасхады...».....	55
Хар ким да.....	56
«Къара кюню барды хар бир адамны...».....	57
Кёчгюнчюлюк	58
Ёлюм.....	60
Жашлай кетгенлеге.....	62
«Тюз адамны, хатасызны терседиле...».....	63
Хар кимге да бирча иги болмазса...».....	64
Жумуш этсем.....	65
Алтын эгечим	66
Алданама адам сёзюне	67
Ахшы къарындашыма.....	68
«Кимге да мен бирча иги болалсам...».....	70
Неге керекди ол бизге?.....	71
Шаркъ назму.....	72
Сюймеклик жыр	74
Таулу къызгъа.....	75
Къарадым да кёзлеринге	76
«Алданганма санга, алданганма...».....	77
Сюймекликни сакъла	78
«Мен суйгенча суюерми адам?...»	79
Кече	80

Тюбешиу	81
Къубултама.....	82
«Ханс болуп да босагъамда чыкъма...».....	83
Кеч	84
Алгъыш.....	85

Литературно-художественное издание

Бейтуганов Исмаил Расулович

Рассвет

Стихи

Шани белгиси

Редактор С.А. Мусукаева
Компьютерная верстка А. С. Бозиева

Сдано в набор 01.03. 2022 г.
Подписано в печать 29.03.2022 г.
Формат А5. Бумага офсетная,
Гарнитура Times New Roman.
Усл.печ.л. 5,0. Тираж 100 экз.

Адрес редакции: 360000, г. Нальчик, пр. Ленина, 5
e-mail: mingitau@mail.ru